ಅಧಿಕ ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ

ವಿ. ಪಿ. ಸಾವಳಗಿ ಮತ್ತು ವೀಣಾ ಸಾವಳಗಿ
ಕೃಷಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು – ೫೮೪ ೧೦೧

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಅತೀ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರು ಅವಶ್ಯ ಪೋಷಕಗಳಾದ ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ, ಪೋಟ್ಯಾಶ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಸ್ಯಗಳು ಅನಿಲರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ಪೈರುಗಳಿಗೆ ಈ ಸಾರಜನಕದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಯೂರಿಯಾ, ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ ಮುಂತಾದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ ನೀಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬೆಲೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ :

ಕೃತಕವಾಗಿ ಸಾರಜನಕಯುಕ್ತ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (೮೦೦ ಡಿಗ್ರಿ) ಶಾಖ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಒತ್ತಡ, ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ನ್ಯಾಫ್ತಾ ಮೊದಲಾದವು ಬೇಕಾದರೆ ಇದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಸರ್ಗದ ಕೆಲವು ಅಣುಜೀವಿಗಳು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಅಣುಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳು ವಾತಾವರಣದ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹೀರಿ, ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ 'ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ'ಗಳೆಂದು ಹೆಸರು.

ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳೆಂದರೆ– ಅಜೋಲಾ ಮತ್ತು ನೀಲಿ–ಹಸಿರು ಪಾಚಿ. ಈ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಜೋಲ :

ಇದು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕವಲದ ಎಲೆಯಂತೆ ತೇಲಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲ 'ಫರ್ನ್' ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಸ್ಯ. ಇದರ ಚಿಕ್ಕ ಎಲೆಗಳು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹರಡಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಬೇರುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಗಳ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನಬೆನಾ ಎಂಬ ನೀಲಿ–ಹಸಿರು ಪಾಚಿ ಅಣುಜೀವಿಯು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಇದು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ, ಮಣ್ಣಿನ ರಸಸಾರ ೫ ರಿಂದ ೬.೫, ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ೨೮–೩೪ ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಜೋಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೪ ರಿಂದ ೬ ಸಾರಜನಕ,

೦.೫ ರಿಂದ ೦.೯ ರಂಜಕ, ೨ ರಿಂದ ೪.೫೦ ಪೋಟ್ಯಾಶಿಯಂ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ :

ಅಜೋಲ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ, ಬಚ್ಚಲಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ **ಅಜೋಲ ಪಿನ್ನೇಟಿ** ತಳಿ ಸಸಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಅಜೋಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದಮಾಡಿದ ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಾಗ ಮತ್ತು ೨೦ ಕೆಜಿ. ಯಷ್ಟು ತಾಜಾ ಅಜೋಲ ಸಸಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪೋಷಕಾಂಶವಾಗಿ ೧ ಕೆಜಿ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಅಥವಾ ೩ ಕೆಜಿ. ಸೆಗಣಿ ಮತ್ತು ೧ ಕೆಜಿ. ಒಲೆ ಬೂದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಸಿ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ೨-೩ ಅಂಗುಲ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅಜೋಲಾ ಸಸಿ ಹರಡಿ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ೬೦ ಗ್ರಾಂ ಫ್ಯೋರಡಾನ್ ಕೀಟನಾಶಕ ಉದುರಿಸಬೇಕು. ಇದಾದ ಕೇವಲ ೧೨ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಕೆಜಿ. ಅಜೋಲ ಸಂವಾರು ೩೦೦ ಕೆಜಿ. ಗಳಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಸಿ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಅಜೋಲ ಸಸಿಯನ್ನು ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ಭೂಮಿಂ ಹದಮಾಡಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಾಟಿಗಿಂತ ೨೦ ದಿನಗಳ ಮೊದಲು ತಂದು ಹರಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ೨೫-೩೦ ಕೆಜಿ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್, ೨೦ ಕೆಜಿ. ಒಲೆ ಬೂದಿ, ಕೀಟನಾಶಕ ೧ ಕೆಜಿ. (ಫ್ಯೂರಡಾನ್) ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು ೨೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ೪೦೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦೦ ಕೆಜಿ. ಯಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಯೋಗ ವಿಧಾನ :

ನಾಟಿಗೆ ಮೊದಲು ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಸಿದು ತೆಗೆದು, ಅಜೋಲವನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಶೇ. ೨೫ ರಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ಪೋಟ್ಯಾಶ್ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪೈರು ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಜೋಲ ಕೊಳೆತು ತಾನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಾರಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ೧೦-೧೫ ಕೆಜಿ. ಯಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ವಾರದ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿದ ಅಜೋಲ ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆದು ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ಕೆಜಿ. ಗಳಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇದಾದ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಹೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ೨೫ ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಶೇ. ೨೫ ರಷ್ಟು ಸಾರಜನಕ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಇತರ ಅಗತ್ಯ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅಜೋಲ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ೧೫-೧೮ ಕೆಜಿ. ಗಳಷ್ಟು ಸಾರಜನಕ ದೊರೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ೫೦೦೦-೬೫೦೦ ಕೆಜಿ. ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಸೇರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ೬೦-೮೦ ರೂ. ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨೫-೩೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿ :

ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿದ್ದ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಣುಜೀವಿ ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿ. ಇದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹೀರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ,

ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ. ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಪಾಚಿಗಳಿಗಿಂತ ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಪಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳಿದ್ದು ಅನಬೆನಾ, ಶಿಲಿಂಡ್ರೋ-ಸ್ಪರಮಮ್, ನೊಸ್ಟೋಕ್, ಟೋಲಿಪೊಥ್ರಿಕ್ಸ ಇವು ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದವುಗಳು.

ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ :

ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ೨-೩ ಬಾರಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಕೆಸರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಾದ ಮಡಿಗೆ ೫ ಕೆಜಿ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ೩-೫ ಸೆಂ. ಮೀ. ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಡಿಗೆ ೧೦ ಕೆಜಿ ಪಾಚಿ ಪುಡಿಯನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು ಈ ಪಾಚಿಯು ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಪಾಚಿಯನ್ನು ನೀರು ಬಿಡದೇ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಣಗಿದ ನಂತರ ಮಣ್ಣು ಸಹಿತ ತೆಳುವಾದ ಪದರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೇ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೭೫ ಕೆಜಿ. ಮಣ್ಣು ಮಿಶ್ರಿತ ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿ ಗೊಬ್ಬರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಉಪಯೋಗ ವಿಧಾನ :

ಜಮೀನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಭತ್ತದ ಪೈರನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ೨-೩ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ೪ ಕೆಜಿ. ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿಯನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ೩.೫ ಸೆಂ. ಮೀ. ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭತ್ತವು ಹಚ್ಚಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಲ್ಲದೇ, ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೨ ಕೆಜಿ. ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗಿ ಕನಿಷ್ಟ ಶೇ. ೧೫ ರಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಪಾಚಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ೩-೪ ಸಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಈ ಪಾಚಿಯನ್ನು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದು ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಫಲವತ್ತತೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭೂಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ :

ಈ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ೬೦ ಚದರ ಮೀಟರ್ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕೆಜಿ. ಪಾಚಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಲದಂತೆ ೨೭ ಸಲ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೫೦೦೦ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಈ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ರೈತರು ಮೂರು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಟನ್ ಬೆಳೆದು ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಪಾಚಿಗೆ ೨೦೦೦ ರೂ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ದಾಖಲೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿ ಅಜೋಲ ಹಾಗೂ ನೀಲಿ-ಹಸಿರು ಪಾಚಿಯಂತಹ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಅಧಿಕ ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬಲ್ಲದು. ಇವುಗಳು ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರದೇ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೊಂದು ವರದಾನವಾಗಬಲ್ಲದು.